

ΜΙΚΡΟΙ ΤΑΠΕΙΝΟΙ ΗΡΩΕΣ

ΧΡΟΝΙΚΟ μιας ηθικής στάσης

Η ιστορία του T/K αντιρρησία Salih Askeroglu

Το Σεπτέμβριο του 1993 ο Τουρκοκύπριος Salih Askeroglu αρνήθηκε να καταταγεί στις Τουρκοκυπριακές “δυνάμεις Ασφαλείας”. Ο Salih φυλακίστηκε. Δημιουργήθηκαν, για πρώτη φορά ίσως από το 1974, ταυτόχρονα ομάδες συμπαράστασης ανάμεσα σε Ελληνοκύπριους και Τουρκοκυπρίους σε μια συμβολική αλλά και πρακτική αμφισβήτηση της γραμμής του εθνικιστικού διαχωρισμού. Ταυτόχρονα με τη φυλάκιση του Salih, οι Τουρκοκυπριακές αρχές έδιωξαν την Ελληνοκύπρια με την οποία συζούσε. Η Ελληνοκυπριακή ομάδα συμπαράστασης δημιουργήθηκε μέσα σε ένα κλίμα εθνικιστικής υστερίας ενάντια στην Επαναπροσέγγιση και με το προηγούμενο της υστερίας του 1988 [ενάντια στον έρωτα μιας Ελληνοκύπριας και ενός Τούρκου](#). Η ομάδα συμπαράστασης τόνισε το “δικαίωμα στον έρωτα” και είχε μια απρόσμενη επιτυχία με τα Ελληνοκυπριακά media - με εξαίρεση τους γνωστούς εθνόκαφρους που ασχολούνται μόνο με τα ανθρώπινα δικαιώματα των εθνικά ορθών ελληνοκυπρίων. Η Τουρκοκυπριακή ομάδα αντιμετώπισε αστυνομικές πιέσεις, έρευνες σε σπίτια και συλλήψεις. Οργανώθηκε ωστόσο μια ευρωπαϊκή εκστρατεία συμπαράστασης στον Salih. Ο Αυστριακός αντιμιλιταριστής Andreas Rabl πήγε στη Βόρεια Κύπρο όπου και συνελήφθηκε και φυλακίστηκε. Το Δεκέμβριο έγινε στη λευκωσία μια συναυλία (Ελληνοκυπρίων βασικά) για συμπαράσταση στο Salih, που είχε αρκετή επιτυχία δεδομένου ότι ήταν η πρώτη αντι-εθνικιστική μαζική εκδήλωση του είδους για αρκετό καιρό. Το Γενάρη, μετά τις Τουρκοκυπριακές εκλογές και κάτω από τη διεθνή πίεση επετράπηκε στη Γιώτα να επιστρέφει στη Βόρεια Κύπρο και ανακοινώθηκε μετριασμός της ποινής του Salih. Τελικά κάτω από τις πιέσεις ο Salih φέρεται να έχει αποφασίσει ότι δεν αντέχει πλέον. Παραμένει όμως μέχρι τώρα (Μάιος) στη φυλακή.

Τα κείμενα που ακολουθούν είναι αφιερωμένα στην “άλλη Κύπρο” - στους Κυπρίους ιθαγενείς που επιμένουν να μιλούν, να αντιστέκονται, να ερωτεύονται, να είναι άνθρωποι, άνθρωποι ίλαροι και ερωτικοί σ’ αυτούς τους δύσκολους καιρούς της εθνικής κατοχής.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΙΘΑΓΕΝΩΝ

Κατά τη διάρκεια της περιόδου 55-59 οι Άγγλοι επέβαλαν στη Λεμεσό συλλογικό πρόστιμο £35.000. Μια ομάδα πολιτών κατέφυγε στο δικαστήριο. Δικαστής ήταν τότε ο Ζεκιά Μπέη, ένας Τουρκοκύπριος. Έξω στους δρόμους οι Έλληνες και οι Τούρκοι εθνικιστές έστηναν ενέδρες ο ένας στον άλλο και προχωρούσαν στον εθνικό διαχωρισμό της Κυπριακής κοινωνίας. Ο κ. Μπέη είχε μπροστά του Ελληνοκύπριους. Ελληνοκύπριους που διαμαρτύρονταν και αμφισβητούσαν τις ποινές που επέβαλαν οι εργοδότες του Ζεκιά. Ο Ζεκιά όμως τους δικαίωσε... Ένας μικρός ταπεινός ήρωας για τον οποίο οι 2 επίσημες εθνικές ιστορίες της Ερωνήσου δεν έχουν θέση. Ένας Τουρκοκύπριος που δικαίωσε τους Ελληνοκύπριους. Που να βρεθεί θέση για την έννοια της δικαιοσύνης στην εθνική υστερία;

Ο δικαστής Ζεκιά είναι σύμβολο της άλλης Κύπρου... Όπως και ο Τουρκοκύπριος βουλευτής που ψήφισε με τους Ελληνοκύπριους το 1931 ενάντια στους φόρους... Αλλά ούτε καν το όνομα αυτού του Κύπριου αναφέρεται... Τα Οκτωβριανά ήταν για την «ένωση», όχι μια ταξική εξέγερση των φτωχών...

έτσι είναι η εθνική ιστορία... Μιλά για ανταρσίες, εισβολές... Ελληνισμούς, Τουρκισμούς που σαν βρυκόλακες ζουν με το αίμα των ταπεινών... Οι ταπεινοί, οι καθημερινοί Κυπράιοι, λένε «οι φασαρίες», «το κακό» για τους πολέμους των εθνικών ηρώων. Γιατί εκτός από τους εθνικιστές που ήθελαν να «φάσιν» τους «άλλους», υπήρξαν κι εκείνοι που βρέθηκαν στη σκηνή ενός θεάτρου στο οποίο δεν ήθελαν ποτέ να παίξουν ρόλο... Άλλοι πολέμησαν χωρίς να καταλαβαίνουν γιατί και άλλοι για να σώσουν τη ζωή τους... Και ύστερα έκρυσαν τους γειτόνους από τους εθνικούς εκκαθαριστές...

Οι Ελληνοκύπριοι πρόσφυγες έδιναν τα κλειδιά του σπιτιού τους στους Τουρκοκύπριους γείτονες το καλοκαίρι του 1974... και λίγους μήνες μετά οι Τουρκοκύπριοι του νότου έδιναν τα κλειδιά των σπιτιών στους Ελληνοκύπριους γειτόνους - όταν τους ανάγκασαν να φύγουν (ποιοι άραγε;) για το βορρά.

Και ύστερα με τη γραμμή του εθνικού διαχωρισμού να διαπερνά τη χώρα, άρχισε η νοσταλγική ανταλλαγή δώρων... Από το Λονδίνο, μέσω κάποιου ΟΗΕ ο Ελληνοκύπριος και ο Τουρκοκύπριος πρόσφυγας θα πάρουν από άγνωστους φωτογραφίες - κειμήλια, τετράδια, λευκώματα... Ακόμα και στην πράσινη γραμμή τα παιδιά των «εθνικών εχθρών» επέμεναν να μιλούν... να επισκέπτονται (!) ο ένας τα φυλάκια του άλλου, να ανταλλάζουν κονιάκ... ώσπου να τους ανακαλύψει ο ξένος (!) αξιωματικός... Ή να τους καταγγείλει ο κ. Μαύρος από το Ράδιο Πρώτο γιατί δεν έχουν «εθνικό φρόνημα» στο βηματισμό της χήνας στις παρελάσεις.

Παρά την προπαγάνδα επιμένουν αυτοί οι ιθαγενείς... Βλέπουν τούρκικα έργα στα [λείπει λέξη] οι Ελληνοκύπριοι και ακούνε Ελληνική μουσική οι Τουρκοκύπριοι. Ο στρατηγός της εισβολής είχε πει το 74 ότι είναι αδύνατο γεωγραφικά και οικονομικά να μοιραστεί το νησί. Και δεν είχε καν αντιληφθεί τη συναισθηματική έλξη των ιθαγενών που επέμεναν, κάτω από τις εθνικές σημαίες να νοσταλγούν άλλους χρόνους (του μέλλοντος και του παρελθόντος). Να ερωτεύονται... να βοηθούν οι Τουρκοκύπριοι τους εγκλωβισμένους. Οι πνευματικοί μπάτσοι όμως ήταν παντού, όταν το 1988, [μια νεαρή Ελληνοκύπρια ερωτεύτηκε ένα τούρκο](#) οι εθνικά ορθές τρίχες των παρ' ολίγον εναλλακτικών (μίσσισμου) της Λευκωσίας σηκώθηκαν και σταμάτησαν την εθνική μόλυνση.

Πέρσι ήρθε πάλι αδυσώπητη η πραγματικότητα των μικρών και ταπεινών. Στην πράσινη γραμμή σκοτώθηκε ένας στρατιώτης και άρχισαν πάλι τα εμβατήρια... ώσπου χάθηκαν στο κενό της αντίφασης του «εθνικά ορθού» με την κυπριακή πραγματικότητα. Ο Ελληνοκύπριος στρατιώτης πήγαινε συχνά στο Τουρκοκυπριακό φυλάκιο και αντάλλαζε κονιάκ και άλλα εδώδιμα με τον Τουρκόφωνο φίλο του. Τον σκότωσε ένας Τούρκος αξιωματικός και ο Τουρκοκύπριος στρατιώτης καταδικάστηκε σε φυλάκιση. Πιο παλιά θα τον σκότωναν κι αυτόν. «Κάτω από τον ίδιο ουρανό». Ύστερα πέθανε και η τελευταία εγκλωβισμένη κάποιου χωριού. Το εθνικό κλάμα και τα εμβατήρια αντιμετώπισαν πάλι το αδυσώπητο κενό. Η 80χρονη γριά ζούσε με το φαγητό που της έπαιρνε ένα «Τουρκάκι»... Μα γιατί δεν γίνονται πια εθνικοί εχθροί αυτοί οι ιθαγενείς - τι στο καλό... Ε Λάζαρε, Πρόδρομε, Βάσο, Χρυσόστομε, Σπύρο... Γιατί δεν σας ακούνε αυτοί οι ιθαγενείς;

Και, ύστερα, το φθινόπωρο μέσα στο εθνικό κλίμα που δημιουργήθηκε ενάντια στα σεμινάρια του Κέντρου Ειρήνης, νάσου και το ζευγάρι της χρονιάς: Ένας Τουρκοκύπριος και μια Ελληνοκύπρια, με ένα μωρό μάλιστα. Και αυτός να αρνείται να πολεμήσει τους Ελληνοκύπριους... Γιατί μας τα κάνεις αυτά ρε Salih; Μόλις πήγαιναν τα εθνοπαίδια μας να αποδείξουν ότι κάθε επαφή με Τούρκους, (τους βάρβαρους δηλαδή), είναι μόλυνση, που βρέθηκες εσύ τώρα; Άκου Τούρκος με φιλοσοφία και ήθος. Θύμωσαν οι εθνοπαίδες και άλλαξαν κανάλι - γύρισαν στο 1910. Πώς γίνεται να χωρίσει η κοπέλα; Ηθική ... Ελληνοχριστιανική. Το χειρότερο όμως είναι ότι οι ιθαγενείς το αποδέχτηκαν... Η Γιώτα δεν έγινε δεκτή σαν «εχθρός».

Σε μια εκπληκτική ανάσταση της κυπριακής νηφαλιότητας (η μπορεί και να ωριμάσαμε, που ξέρεις;)

δημοσιογράφοι και κοινό κατάλαβαν την ουσία: Ότι είναι κουφό στο νησί της Αφροδίτης να απαγορεύεται (από τα έθνη ως συνήθως) ακόμα και ο έρωτας. Ή μήπως ήταν γιατί ο Salih αρνήθηκε να καταταγεί στον Τουρκοκυπριακό στρατό; Όταν έγινε η συναυλία συμπαράστασης το Δεκέμβρη η συνάντηση είχε την αίσθηση μιας χαραμάδας φωτός από το μέλλον. Κυπριακή και Ροκ Μουσική σε ένα νεανικό κοινό που ήρθε να συμπαρασταθεί σε ένα Τουρκοκύπριο και σε ένα έρωτα πέρα από τα έθνη.

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο

Cyprus Movements Archive

Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:traino:no_11:heroes&rev=1598875675

Last update: **2025/04/20 19:47**

